

In topicorum ciceronis commentariorum lib. i.

Canitii Mālii Severini Boetii viri clarissimi et illustri-
stris et consulum ordine ad patricium in topica Lices-
ronis Commentariorum.

Liber primus

Mortificatione tua patrici: Rhetorum pitissime. Que et presentis honestate propositi et future etatis utilitate coniuncta est: nihil antiquius existi maui. Cui muneri libentius acceui. Non quod ad instrumentum te commē-
tarios in M. Tulli Topica laborare me credidi. Ridiculus quippe forem si Mineruam docere vellēt (vt aiunt) litteras. Sed ut ex disciplinarū liberalium sumptum penū nostre apud te semp pign^o amicitie permaneret. Quod enim munus ex alio diligenti-
bus iocundius inueniri potest: quā quod ipsius animi partes format et instruit. Nam cetera fere caduca imbecilla: labantia: et si ad fortune vicem species: pe-
ne semp aliena sunt. At vero opulētiam litterarū: nec p^o sens iminuit etas eaqz auctoritatem ipsa etiaz cuncta cōficiens auget potius et cōfirmat vetustas. Acci-
pe igitur opus: non efficientie securitate: sed amicitie presumptione susceptū: apud quē nescio quo nā inter-
suos pacto garrere nō dedecet: sicut quod prelato munere cum tuorum aliqd operum postulauero: iniurius fue-
rit si negabis. Sed cum in M. Tulli Topica Victorinus rhetor plurima noticie cōmēta cōscripserit nō me oportuisset melioribus forsītā attemptata cōtin-
gere: nisi esset aliqd quo se noster quoqz labor exercere atqz parere potuisset. Quattuor enim voluminibus
Victorinus in Topica cōscriptis: eoz primo indecla-
randis tñ libri principiis occupatur. Addit etiā siqz in eodem volumine predicenda fuisse perpendit vt
ab exordio voluminis Topicorū quod est. Maiores nos res scribere ingressos Trebati: vsqz ad eum locū qui
est sed iam tempus est ad id: quod instituiamus acce-
dere primi voluminis. Victorini expositio terminet
Secūdo volumine de iudicandi atqz inueniendi logice
partibus: et de loco atqz argumēti diffinitione ptra-
ctat: vt ab eo loco Topicorū: quod est. Cū oīs rō diligēs
differendi duas habeat partes. Vnam inueniēdi: al-
teram iudicādi vsqz ad locū: qui est. Itaqz h^o diffinire
locū esse argumēti sedem. Argumētū autem ratio-
nem: que rei dubie faciat fidem scđi libri cōmentoz
explanatio subsistat. Tertius vero atqz quartus discre-
tionē locorū inter se: eorūqz exempla multiformiter
persequuntur. Ita vt tertius quē Tulliana sibi de iu-
re prepoat exēpla. Quart^o vero eorū locos p alias rur-
sus similitudines monstrat ex Virgilio vel Terentio
poetis. Oratoribus Licrone: et Latone: vt quod pre-
ceptis ostenditur: exemplis multipliciter collucescat:
neqz ab eo loco: qui ē in topicis: sed ex hīs locis in quibus
argumēta inclusa sunt expositio pgressa: eū trās-
cendit locū qui est valeat equitas: que parib^o in cau-
sis paria iura desiderat. Quanta vero pars reliqua To-
picorum sit ipsius voluminis magnitudo demōstrat:
quam Victorinus neqz attingit: neqz attingere potuif-
set: ita est rebus minimis immorat^o nisi opus multa
librorum pluralitate distenderet. Illos vero et hanc ip-
sam particulam: quam Victorinus attingit diligenter

(vt possumus) aggrediamur: et longius expositione
progressi: cum Topicorum habemus sine consistere.
Quare de tota operis propositione conueniens sus-
mamus exordium. Sed anteqz de Topice facultatē
ratione pertractem: proemium: quo ad Trebatium.
M. T. vtitur paucis absoluam. Sit.

Maiores nos res scribere ingressos. L. Treba-
ti: et iis libris quos breui tempore satis multos
edidimus: digniores: e cursu ipso reuocauit volun-
tas tua. Cum enim mecum in tusculano esses: et
in bibliotheca seperatim uterqz nostrum ad suum
studium libellos: quos vellet: euolueret. incidisti
in Aristotelis topica quedam: que sunt ab illo plu-
ribus explicata libris. Qua inscriptione commot^o
continuo a me librorum eorum sententiam requi-
sisti. Quam cum tibi exposuissem disciplinam in-
ueniendorum argumentorum vt sine vilo errore
ad eam rationem via perueniremus ab Aristote-
le inuenta. illis libris contineri. verecunde tu qui-
dem vt omnia. Sed tamen facile vt cernerem te
ardere studio: mecum vt tibi. illa traderem egisti.
Cum autem ego te non tam vitandi laboris cau-
sa: quā quia tua id interesse arbitrarer. vel ut eos p te
ipse legeres. vel vt totam rationē a doctissimo quo-
dam rhetore acciperes: hortatus essem. vtrumqz
(vt ex te audiebam) des expertus. sed a libris te ob-
scuritas reiecit. Rhetor autē ille magnus hec (vt
opinor) Aristotelica se ignorare respōdit. Quod
quidem minime sum admiratus euz psum Rhetori
non esse cognitum: qui ab ipsis p his preter
admodum paucos ignoretur. Quibus cominus
ignoscendum est. quod non modo rebus his. que ab
illo dicte et inuenta sunt: allici debuerunt. Sed di-
cendi quoqz incredibili quadam cum copia: tū sua
uitate. Non potui igitur tibi sepius hec roganti: et
tamen uerenti ne mihi grauis esses. Facile enim
id cernebam) negare diutius ne ipsi iuris interp-
ti fieri videretur iniuria. Etenim euz tu mihi meis
qz multa sepe cauisses veritus sum: ne si ego graua-
rer. aut ingratum id aut superbum videretur. Sed
dum fuimus una tu optimus es testis quod fuerim oc-
cupatus. At autem a te discessi in gratiam profici-
scens: cum opera mea nec res publica. nec amici.
vterentur. nec honeste inter arma versari possem.
Ne si tuto quidem id mihi liceret. At veni velias
tuaqz et tuos vidi admonitus huius eris alieni no-
lui deesse ne tacite quidem flagitationi tue. Itaqz
cum mecum libros non haberem memoria repeti-
ta in ipsa nauigatione conscripsi. tibiqz ex itinere
misi vt mea diligentia mandatorum tuorum: te quo-
qz: et si admonitore non eges: ad memoriam nostra-
rum rerum excitarem. Sed iam tempus est ad id
quod instituiamus accedere.

Omne proemium: quod ad componendum intendit
auditorum: ut in rhetoricis discit: aut beniuolentias
captat: aut attentionem preparat: aut efficit docilita-
tem: his tribus partibus sibi Licero Trebatium for-
mat. Nam quod se a magnarum rerum incoatione reuo-
catus

eatum: ad amici contulit voluntatem: fauorem uelut Trebatii iudicis beniuolentiae partibus meretur. Maiores autem res sunt: a quarum inscriptione: ad amici studium versus est moralis philosophiae tractatus. Maior est enim morum ratio: quam peritiam differendi. Id autem tempus fuisse conuicimus: quo pro turbulenta reipublicae tempora in otium se contulit: atque philosophiae disciplinas. Sed quia nobis audientium mentes ueritatis quoque opinio praesumpta conciliat: in eo etiam preparanda beniuolentiae partibus utitur. Quod in commemorandis ueraciter uis: quae Trebatius nouerat: facit illis fides: quae posterius euenire et Trebatio ignota esse poterant. Haec autem sunt quae in Tusculano ad suum studium uterque libros euoluerit. Quodque Trebatius casu in Aristotelis topica incidit. Quod titulum operis admiratus: a M. Tullio inscriptionis sententiam perquisierit. Illud etiam quod ei Cicero se exposuisse commemorat: inueniendorum argumentorum illis libris scientiam contineri: ut sine ullo errore ad argumentorum inuentionem uia quadam et recto filo atque artificio ueniret quae res breuiter enunciata: uelut intentionem operis monstrat: et docilem perficit auditorem. In hoc namque uidetur esse comprehensum quae sit intentio topicorum quae ait disciplinam esse argumentorum si ut iudicatur id. nam suppeditat. Sed ut sine ullo labore: ac sine ulla confusione non casu ad ea mens: sed quadam uiae ductione perueniat. post beniuolentiae hanc captationem Trebatii laudem subiungit: quod eius ueracitiam in his commemorat repetendis: quae si postulanti amico Cicero praestitisset et gloriae praemium ferret et gratiae: sed quod petenti Trebatio ut ei topicam traderet minime concessit. Id non proprii laboris fuga: sed Trebatii potius causa factum esse contendit: ut in eo quoque Trebatii ueluti tunc repulsi subiratus forsitan animus nunc non sit alienus. Intererat uero Trebatii. ut uel per se ipse legens exercitator fieret: uel ei perfectius si quae dubitaret rhetor doctior expediret. Utrumque uero a Trebatio se narrat audisse. Nam et exptum eum: ut pro se ipse legeret sed obscuritate reiectum: et illius rhetorem a quo topicorum explanationem petiisset: illa se se Aristotelica ignorare confessum. Quae res per operis difficultatem necesse est auditorem reddat attentum. Ea prope non negligentes inspicimus: quae non facilius esse intelligentiae suspicamus. in quo etiam Cicero minime se miratum esse commemorat: quod is philosophus a rethore nesciretur: qui multis est philosophis uideretur incognitus: quorum etiam iure culpam ignauitiam quos ad Aristotelice philosophiae disciplinae non inuentorum utilitas non orationis nitore illerit. In quo est maioris perspicacitatis crescit attentio: quia facile ad studium mentes aliorum segnitie culpata conuertit. quos cumque uero attentio fuerit: non poterit abesse docilitas. In his etiam laus quaedam Trebatii latenter inducitur. Magnam est enim philosophis in suo quasi munere cessantibus hunc Trebatium ne proprio quidem studio praepeditum: aliene scientiae secreta rimari iam uero se quentia multo etiam clarius beniuolentiam petunt: uelut hoc quod elegantissime dictum est ueritatem se esse ne si modeste postulantis ueracitiae pernegasset ipsi quodammodo iuris interpreti fieri uideret iniuria. et quod praecedens Trebatii meritis percepti beneficii memor exequit id uero est quod uel ipsi: uel iis quos ipse defenderet: plura canisset. fuit igitur: ut ait: uerendus: ne si restituere gratiam nolisset: aut ingratum id: aut superbum esse uideret. Ingratum quidem si magna Tre-

batii merita quibus ipse usus fuerat: pro estimare uide retur: cum nullam ei gratiam restituendam putaret: superbum uero si sperneret: ad idem cetera reuertitur. Quod eiusdem testimonio nititur cum fuerit in urbe: se ne debitam redderet gratiam occupationis necessitate constrictum. Quod ut uenerit. Ueliam. Amicorum Trebatii conuentione commonitum: ne tacite quidem eius flagitationi deesse uolueret: et quod licet librorum copia nulla suppeteret. De memoria tamen repetite praepotariis in ipsa nauigatione conscripserit: eius ex itinere remiserit ut beneficii cumulo: parendi etiam celeritas adderet. Quae cum omnia benignum captare Trebatii uideantur assensum quaedam tamen breuitas topicorum memoria repetita: attentionis necesse est animaduersione fungatur. ipsa namque memoriae repetitio breue monstrat esse quod colligit: quodque diligentie sibi fuerit mandata Trebatii: et quod ad excitandam sui memoriam quasi pignus amico aliquod atque monumentum uolueret extare: cui adicit illud. et si admonitore non eges: ne offendat animum sedulitate admonitionis si quem comonendum credit. obliuionis uideatur arguere. Haec omnia: ut dixi beniuolentiae partibus plena sunt. Sed de premio satis dictum est: Illuc ad consequentia transeamus. nec si quis haec apud uictorinum latius tractata repererit: nos neglecte integritatis fringat inuidia. Nam nec in singulis: ut ille facit: uerbis herere uolumus: et ad ampliora huius operis festinamus.

Cum omnis ratio diligens differendi duas habeat partes: unam inueniendi: alteram iudicandi utriusque princeps (ut mihi quidem uidetur) Aristoteles fuit. Stoici autem in altera elaborauerunt: iudicandi enim uias diligenter persecuti sunt: eam scientiam quae dialecticam appellant. inueniendi uero artem: quae topice dicitur. Quaeque ad usum potior erat: et ordine nature certe prior: totam reliquerunt. Nos autem quoniam in utraque summa utilitas est: et utramque si crit otium persequi cogitamus: ab ea quae prior est ordiemur.

Cum philosophia maximis in rebus operam suam studiumque consumat: cumque et in naturalibus inspectione: speculationemque adhibeat: et in moralibus actione: et sic formare gestiat mores: ut uera uita ratio persuaserit: euenire necesse est: ut secundum id: quod ratio tenendum: omittendum uel: faciendum quod: aut non faciendum esse decreuerit. uel iudicium constituitur: uel exercende uita dirigat intentio: Erig igitur necessarium. uel in naturali speculatione: uel in moralium actionum cogitatione: ut certa ratio: uel quod in rebus speculandum est inueniat: uel quod in actu uiuendi duci oporteat: aut praepeditat. haec autem ratio nisi uia quadam praecesserit: sepe in multos necesse est elabatur errores. Quod ne passim fieret atque ut certis regulis tractatus insisteret: uisum est antiquae philosophiae ducibus: ut ipsarum rationationum: quibus aliquid inquirendum esset naturam penitus ante discurrerent: ut his purgatis atque compositis: uel in speculatione ueritatis uel exercendis uirtutibus uteremur. Haec est igitur disciplina: quasi differendi quaedam magistra: quam Logicam Peripatetici Veteres appellauerunt: hanc Cicero diffinens: differendi diligenter rationem uocauit. haec uario modo a plerisque tractata est: uariisque est uocabulo nuncupata. ut enim dictum est: a peripateticis haec ratio diligens differendi logice uocatur: continens in se inueniendi iudicandique peritiam. Stoici

In topicorum ciceronis commentariorum lib. i.

vero eandem hanc rationem differendi Paulo angustius tractauerunt. Illi enim de inuentione laborantes in sola tantum iudicatione consistunt: de qua ea precepta multipliciter dantes Dialecticam nuncupauerunt. Plato etiam dialecticam vocat facultatem: que id quod unum est possit in plura partiri veluti solet genus per primas differentias usque ad ultimas species separari: atque ea que multa sunt in unum generum ratione colligere. Hanc igitur Plato Dialecticam dicit Aristoteles vero logicam vocat. Quam: ut dictus est Cicero diffiniuit diligentem differendi rationem. Et huius uno quidem modo trina partitio est. Omnis namque vis logice discipline: aut diffinit aliquid: aut partitur: et aut colligit. Colligendi autem facultas triplici diuersitate tractatur. Aut enim veris ac necessariis argumentationibus disputatio decurrit: et disciplina vel demonstratio nuncupatur: aut tantum probabilibus: et dialectica dicitur aut apertissime falsis et sophisticis id est cauillatoria perhibetur. Logica igitur que est peritia differendi: vel de diffinitione: vel de partitione: vel de collectione. id est de veris ac necessariis vel de probabilibus. id est verisimilibus vel de sophisticis. id est cauillatoriis argumentationibus tractat. Has enim collectionis partes esse prediximus. Atque hoc est una logice partitio in qua Dialecticam Aristoteles vocat facultatem per probabilia colligendi. Rursum eiusdem logice altera diuisio est: per quam deducitur tota diligens ratio differendi in duas partes: unam inueniendi et alteram iudicandi: hoc autem videtur etiam ipsa Logice definitio monstrare. Nam quia logica ratio differendi est non potest ab inuentione esse separata. Cum enim nemo preter inuentiones differere possit: differendi ratio inuentionis est ratio. Rursum: quoniam logice diligens ratio differendi est: ab ea non potest abesse iudicium. ipsa enim diligentia rationis differendo posita iudicium est. Illeque enim potest quisque diligenter differere: nisi iudicauerit quale sit id quod in disputationem sumitur quod si ad differendi ordinem diligentia rationis adhibetur: non est dubium: quin hoc iudicium ad inuentionum varietates sit accommodatum. His igitur ita expeditis videndum est: he diuisiones qua nam se cognitione contingant. Inuentio quippe ceteris omnibus veluti materie loco supponitur hoc modo. Nisi enim inuentio fuerit non potest esse vel definitio vel partitio. Quoniam unumquodque generum vel differentiarum inuentione aut diuidimus: aut etiam vifinimus: Jam vero si absit inuentio nullum valet esse collectio: Non erit igitur necessaria nec verisimilis: nec sophistica. Hec enim tria inuentioni superueniunt. ut vel necessarium: vel probabile vel cauillatorium sit argumentum. Necessitas vero et probabilitas et cauillatio forme quedam sunt que duos inuentionibus assistunt necessaria vel probabilis vel cauillatoria faciunt argumenta: Eadem quoque ratio partitiones: diffinitionesque complectitur. Indiscreta namque inuentionis potestas tum diffinitiuam: tum diuisibilem appellari potest cum definiendis. pertinentibus rebus adhibetur. Que hoc modo ex inuentionis materia: et differentiarum supra positarum forma composita rursus iudicationi materia sunt: nam prior illa partitio Logice tribus partibus segregata: ita partes explicat: ut habeat inuentionem materiam singularium: ipsa vero iudicationi materiam prestat. Et enim cum definit aliquid: vel rei proprie diuisionem facit. inuenit quidem diuisionem: diffinitionis quoque differentias accommodatas: Sed an recte vel dif-

finiat vel diuidat: iudicatione pendit. Ita priores logice partes secunde diuisionis membra coniungunt: ut materiam quidem sui habeant inuentiones. Iudicationi vero fiant ipse materia quod in reliqua est colligendi parte contingit. Nam et ea que de probabilibus tractatibus inueniendi suppositam materiam: que verisimilia repperit argumenta et de huiusmodi argumento iudicatio pendit: est enim iudicium hoc ipsum inter noscendi: quod non necessaria inuentio est: sed verisimilitudines tenet. illa quoque partes que de necessariis argumentationibus aptatur huiusmodi materiam necessarie inuentionis: eiusque est iudicium: ut cum necessaria sunt que inuenit necessaria quoque esse perpedit nec non cauillandi partes utraque in se continet quandoquidem et inueniri falsa possunt: et falsa est iudicatione discerni. Quo fit ut prior logice diuisio secundam etiam continere videatur. Illa definitio partitio: atque collectio inuentionem continent et iudicium: quod neque existere preter inuentionem neque agnosci preter iudicium possunt. Sed cum omnis inuentio iudicationi subiecta sit cumque prioris diffinitionis partes sine utroque esse non possint euenit ut prima partitio inuentionem: iudiciumque coniungat. Secunda vero hec diuisio qua Cicero etiam partitur logicam: segregat huiusmodi facultates: et inueniendi materiam a iudicationis parte secernit. Iudicium vero in colligendi ratione proprias partes habet. nam omnis argumentatio: omnique syllogismus propositionibus struitur: omnemque compositus duo in se quedam retinet: que speculationis esse videantur. Et quod unum que illa sint: et quibus: id quod compositum est intelligatur esse conexum: aliud vero quam nam sit suarum partium coniunctione compositum. ut in pariete si quidem lapides ipsos. quibus paries structus est inspicias quasi materiam spectes. Si vero ordinem compositionemque iuncture consideres tamquam de forme ratione perpeditas. Itaque in argumentationibus quas propositionibus copaginari. atque coniungi supra retulimus: gemina erit speculationis et iudicandi via. Una que propositionum ipsarum naturam discernit ac iudicat utrum vere ac necessarie sint: an verisimiles: an sophisticis applicentur. et hec quasi materie speculationis est. altera vero pars iudicij est: que inter se propositionum iuncturas compositionesque perpedit. hec quasi formam iudicat argumentorum. que cum ita sint huiusmodi fit inueniendi partem alteram vero iudicandi: tum de ipsa inuentione: tum de inuentionis collatione: que forma est argumentationis. Atque ea quidem pars: que de inuentione docet: quedam inuentionibus instrumenta suppeditat: et vocatur topicum. Cur autem hoc nomine nuncupata sit posterius dicemus. Illa vero partes: que in iudicando posita est: quasdam discernendi regulas subministrat: et vocatur analyticum: et si de propositionum iunctura consideret: analyticum prior. Si vero de ipsius inuentionibus tractet: ea quidem pars ubi de discernendis necessariis argumentis dicitur: analyticum posterior nuncupatur. Ea vero: que de falsis atque cauillatoriis id est de sophisticis elenchis de verisimilibus vero argumentationum iudicio nihil vix est tractatum: idcirco quam plana est atque expedita ratio iudicandi de mediocritate: cumque extrema cognouerit. Si enim quis diiudicare necessaria sciat idemque falsorum argumentorum possit habere iudicium: verisimilia. que in medio collocata sunt: discernere si laborat. expeditum igitur est ut arbitror quid sit quod ait Cicero rationem diligentem differendi duas habere partes: inueniendi unam

di vnam alteram iudicādi: Illud etiam diligētius expositum est: que sit rō: quā stoici. Dialecticē vocāt. Ea est enim que iudicandi p̄tiam tenet. ⁊ q̄ eodem nomine plato p̄tendi p̄ differentias atq; ad gen^o re nocandi facultatem vocet: Qd̄q; eodem nomine aristoteles totā differendi artem: sed eam tantū nuncupet. que p̄posita questione verisimilib^o colligat argumentis: atq; ideo p̄fecti^o Ar. de logica tractavit qm̄ de duobus vltra que nihil est tertium: differuit de inueniēdo. s. ⁊ iudicando cum stoici inueniēte neglecta iudicandi tantū instrumenta tradiderint: atq; ideo iure eos increpat Tullius qm̄ id maxime relinq̄re qd̄ ⁊ nā prius ⁊ vsu potius erat. Matura quidem q̄ fieri non potest vt de inueniēte iudicet nisi ipsa inueniētia prius extiterit. Ad vsūq; vō: q̄ longe vtilius est nuda ⁊ p̄ter artē plata nāliter inueniēte susceptum sepe tueri negotiū q̄ nihil inueniente alio mutum ipsū inerimeq; ⁊ tacitum versare iudicium. Dat vō Tullius de vtroq; sententiam ⁊ ait summā p̄ter vtilitatem in vtroq; consistere: ⁊ se de vtraq; si ociū fuerit: velle differere. Ab ea autē que prior ē. i. inueniēte: quā topicen appellari diximus: ordiēdū putat

Ut igitur earum rerum: que abscondite sunt demonstrato ⁊ notato loco facilis inueniētia est: Sic cū peruestigare argumentum aliquod volum^o: locos nosse debemus. Si. n. ab Aristotele appellate sūt he quasi sedes: e quibus argumenta promuntur. Itaq; lz diffinire locum eē argumenti sedem: Argumentū autē rōem que rei dubie faciat fidem.

Cpost diuisionem logice discipline: quā diligentem differendi rationem esse diffiniuit: de Topicis: que inueniēdi ars esse predicta est: expedire contendit. Ac primū qd̄ sint loci termino diffinitōis includit: ei^o q; artē: que topicis dicitur sub exempli quadā claritate intentionē designat. Est enī Topicis intentio argumentorū facilis inueniētia. Mō igitur inuenire docet topicis: quod est naturalis ingenii: sed facilius inuenire. Ois q̄ppe ars imitat nām: atq; ab hac materia suscepta rōnes ipsa viāq; conformat: vt cū facilius id qd̄ ars queq; p̄mittit: tum elegantius fiat: velut parietem struere naturalis ingenii est: s. arte sit melius: Argumentū rō est que rei dubie faciat fidem. Multa enī sunt que faciūt fidē: sed q̄ rationes non sunt: ne argumenta quidē esse possunt: vt visus facit fides iis q̄ vident: sed q̄ rō non est visus: ne argumentum qdem eē potest Differentias vō vnā sumpsit eā que faciat fidem. Oē. n. argumētū facit fidē. Si igit̄ iunxerim^o genus ac differentia: ⁊ idē argumētū dicam^o: q̄ rationē: que facit fidē nū tota argumēti nā monstrata sit: minime. Quid si eius rei: de q̄ nō dubitat: aliq̄ rōe facer q̄ fidē velit: nū iccirco illa q̄ fidē faciat vō cabitur argumētū: nullo mō. Argumētum namq; ē qd̄ rē arguit. i. p̄bat nihil vō probari nisi dubiū pōt. Nisi ergo sit res ambigua: ⁊ ad eam rō fidem faciēs afferat argumentū esse nō poterit. Addita igit̄ alia differentia: q̄ est rei dubie: facta est integra diffinitio argumenti ex genere ⁊ duabus differentiis cōstans. Genere quidem rōe. vna vō differentia q̄ faciat fidē. Altera vō q̄ rei dubie vt sit tota diffinitio id eē argumētum q̄ sit rō rei dubie faciēs fides. Que cum ita sint: necesse est: vt vbi dubitat aliqd̄: ibi sit q̄stio. Qd̄ si argumētū p̄ter rē dubiā esse non poterit. nullo mō esse p̄ter q̄stiones pōt. Questio vō est dubitabilis p̄pō. p̄positio vō est oratio uerū falsūe desi-

gnans. ois igit̄ p̄positio siue cōstater atq; p̄nunciatue p̄ferat vt si q̄s dicat: ois hō aīal est siue ad interrogationē dirigat. vt si quis interroget: putasne ois hō aīal est: retinet proprium nomen: ⁊ p̄positio nūcupat. At si eadem velut dubitabilis p̄feratur sit q̄stio: velut si q̄s q̄rat an ois hō aīal sit. Quot autē modis questio diuidat. nūc explicandi locus nō videt̄ ac comodatus: s. in iis libris dicemus: quos de topicis differentiis formare molimur. Ad questionē igit̄. i. ad dubitabilem p̄positionem ois intentio dirigat̄ argumenti. Mō vō vt totā cōprobet questionē s. ut p̄tem ei^o rōne confirmet. Neq; enī tota questio defendit: s. vna eius q̄libet pars argumentatione firmat̄. Memo enim defendit. celum rotundum esse ⁊ non esse. Si enim ita q̄s defenderet totā questionē videret̄ p̄bare. S3 cū ita cōsiderat̄: Vtrū celum rotundū sit an nō sit: in vna tātū consistit q̄stionis p̄te defētio siue q̄ affirmat siue q̄ negat. Ois. n. q̄stio p̄dictio nibus p̄stat. nā si q̄ res altero affirmet̄ neget̄ ab altero: totū hō p̄dictio nuncupat̄ ut si q̄s dicat celum rotundū est alter neget̄ dices. celū rotundū non est Celus rotundū esse ⁊ nō eē p̄dictio p̄hibet̄. Dubitabilis vō p̄positio quā q̄stionē eē p̄diximus: ⁊ affirmationem in se p̄tinet ⁊ negationē. hoc ipso. n. q̄ dubitabilis est p̄ditionē videt̄ includere. Cū. n. dubitat q̄s vtrū celus rotundū sit siue adiūgat an nō sit: siue reticeat. ipsa dubitatio p̄tem secū alteram trahit. Si. n. vnā p̄tem p̄pō tueat̄: dubitabilis non est atq; iccirco nec q̄stio Cū igitur ois q̄stio duas habeat p̄tes: Affirmationis vnā alteram negatiōis necesse est vt sit sp̄ ex alterutra p̄te defensio: vt vn^o qdē affirmationis partē: negationis alter defendat. Et hic qdē ad astruendā affirmationem: ille vō ad destruendam: que potuerit argumēta p̄grat. Nihil vō iterest vtz q̄s affirmatiōnes p̄dat: an destruat negationē: aut negationē defendat: an opugnet affirmationē. Age. n. sit q̄stio vtrum celus rotundū sit. Si quis eam sibi q̄nīs p̄tes assūperit. q̄ esse defendit ad eaz constituendā cūcta necesse est sibi cōparet argumēta: atq; in hac affirmatiōne qdē ponit: sed destruit negationē: si q̄s vō id neget ac dicat nō eē celū rotundū: sūpsit sibi partē alterā q̄nīs q̄ fuerat reliq̄. i. negationem i. eaz cōstitit: ⁊ ad hāc approbādā p̄grat vtz argumētis. Itaq; negationē ponit ⁊ labefactat affirmationē. q̄ cū ita sint demonstratū arbitror non totā q̄nē: sed ei^o aliquā p̄te ad defensionē uēire. Sed qd̄ quisq; defendet ad id quo q̄s argumēta p̄quirat. Ad partē igit̄ q̄nīs astruendā: destruendāue argumenta sumuntur atq; bec qdē si q̄s min^o itelligit: nō ea nobis obscure dicta esse causat̄. Si. n. q̄ i dialectica: vel a nobis dicta latia oratio ne: vt a grecis scripta sūt: ignorabit: mix ē si q̄ p̄te eorū q̄ dicim^o aduertē valeat: nedū stupeam^o: q̄ si oia p̄p̄bedat. S3 qm̄ dubitabile p̄pōnē q̄nē eē p̄dixim^o euenit. vt q̄s p̄tes habeat p̄positio: eadē ē q̄stio retinere videat̄. Ois aut̄ simplex p̄positio duas h3 p̄tes in terminis cōstitutat. Simplex vō p̄positio ē h̄mōi Ois hō aīal est: Terminos vō voco: simplices orationis p̄tes: q̄ p̄tinet p̄positionē: vt aīal ⁊ hō. Mō vō sūt p̄dicatus atq; subiect^o. p̄dicat^o ē in p̄positiōe maior terminus collocat^o: subiect^o vō minor. Maior vō terminus de subiecto dī: minor autē de maiore nullo mō p̄dicat̄ vt aīal: qd̄ qm̄ maius ē q̄s hō de hōse p̄dicat̄ dī. n. ois hō aīal est. hō vō de aīali nō dī. Memo. n. vere dicit oē aīal hō ē. Mac igit̄ rōne iternoscere possum^o q̄ terminus in p̄positiōe maior: q̄ vō sit minor.

In topicorum ciceronis commentariorum lib. i.

Ois autem questio ut deum est quoniam dubitabiles partes habet: et ad eandem comprobandas argumenta sumuntur: necesse est ut quicquid in quonibus comprobetur id argumentorum ratione firmetur. Argumentum vero nisi sit oratione platum: et propositionum contextione dispositum fide facere dubitationi non poterit ergo illa per propositiones platio: ac dispositio argumentatio nuncupatur: quod dicitur enthymema: vel syllogismus. cuius definitionem in topicis differentiis aptius explanabimus. Ois vero syllogismus vel enthymema propositionibus constat omne igitur argumentum syllogismo vel enthymemate profertur. enthymema vero est imperfectus syllogismus: cuius aliquid partes: vel per breuitatem vel per noticiam pretermisere sunt. itaque hec quoque argumentatio a syllogismo genere non recedit. Quoniam igitur syllogismus ois propositionibus constat propositiones vero terminis: terminis inter se differunt eo quod unus maior est: alter minor fieri non potest ut ex propositionibus conclusio nascatur nisi per terminos pergressas propositiones: extremos terminos alicuius tertii mediate coniuxerint: id facillimo demonstrat exemplo. Sit. n. questio. utrum homo substantia sit an minime. Sumo mihi questionis partem alteram comprobendam. ea est hominem esse substantiam in hac igitur duo sunt termini: substantia atque homo quorum maior substantia: homo vero minor: quod ex eo quoque poterit ostendi. quomodo posterius substantia in platione profertur. ut in hoc ipso quod dicimus homo substantia est prius homines posterius substantiam nominamus. ut igitur substantiam atque homines iungamus: necesse est medium terminum repiri. quod utrosque copulet terminos. hic sit animal. fiatque una propositio ois homo animal est in hac igitur propositione animal predicatur. homo subiicitur rursus adiungo. Omne autem animal substantia est. in hac rursus animal supponitur substantia predicatur. Itaque concludo. ois homo substantia est. ac per hoc homo quidem se subiicitur. Animal vero ad hominem quidem predicatum est ad substantiam vero subiectum. Substantia vero ipsa se predicata premissit ubi sit ut minor quidem sit homo maior vero homo substantia. medius autem terminus animal. Quomodo igitur extrinseci termini medii interpositio copulantur: eoque modo questionis inter se membra conueniunt adhibitaque probatione soluitur dubitatio. Nihil est aliud argumentum quam medietatis inuentio: h. n. vel conueniunt si affirmatio defendatur. vel distinguere: si negatio vindicetur. potuerit extrinsecos. Que cum ita sint. duarum propositionum et tertie conclusionis. Maior quidem propositio dicitur ea: quod maiorem terminum continet. id est quod maior quidem predicatur. medio vero supponitur ut omne animal substantia est. Minor vero propositio: quod medius quidem terminus predicatur subiicitur autem minor est. ut ois homo animal est. Sed quomodo a maioribus necesse est minora descendere: eius conclusionis: que ex duabus propositionibus nascitur illa quasi propria effectrix propositio ut esse: que prima est. hec autem est. ois homo substantia est quod priores posterioresque nos analyticos: quos ab Aristotele transtulimus: legit minime dubitauerit. Sed si quis que illie scripta sunt nesciens ad hec legenda properauerit: etiam si rationes rerum quas non intelligit: minime comprehendit: ita tamen ut deum esse credat: sequitur id in Aristotelis analyticis vberius inuentum esse si legerit arbitretur. Nam igitur rerum fert ut ubi quod maius ac minus est etiam ibi maximam quoque aliquid esse necesse sit. Quo fit ut sint quedam maxime propositiones quomodo minores maioresque esse monstrauimus: quarum nam ex simplicium propositionum pertitione sumenda est. Ois. n. simplex propositio vel affirmatiua est vel negatiua: earumque alie sunt vniuersales. ut ois homo iustus est: nullus homo iustus est. Alie particulares: ut quidam homo iustus est. quidam homo iustus non est. Alie indefinite: ut homo iustus est homo iustus non est. Alie singulare aliquid atque indiuiduum

continentes ut cato iustus est: cato iustus non est. Maximeque olim alie sunt dubitabiles: alie indubitatae. super premissas igitur ac maxime propositiones vocamus: quod et vides sunt et ita note atque manifeste: ut probatione non egeant eaque potius. quam in dubitatione sunt probentur. Maximeque indubitata sunt ambiguum demonstrationis solent esse principia: qualis est omnium numerum vel parem esse vel impar. et equalia relinquere: si ex equalibus cuncta detrahantur: ceteraque de quorum nota veritate non queritur. Maxime igitur. i. vides ac notissimas propositiones. ex quibus syllogismorum conclusio descendit in topicis ab Aristotele conscriptis: locos appellatos esse sperimus. quod. n. maxime sunt. i. vides propositiones reliquas in se velut loci corpora plectuntur. quod vero notissime atque manifeste sunt fidem quonibus prestant eoque modo ambiguum rerum continent probationes. Maxime autem aliquotiens quidem in ipsis syllogismis atque argumentationibus inherere conspiciamus: alias vero in ipsis argumentationibus minime continentur: vni tamen argumentationibus subministrant. ut si velimus ostendere regnum melius esse quam consulatum: diuitem. Regnum cum sit bonum. diuitem est quam consulatum. Omne vero quod est diuitem bonum: melius est eo quod prius est temporis. regnum igitur melius est consulatu. Hic igitur maxima propositio atque vides et per se cognita. neque indiget probatione argumentationi inserta est. Ea vero est omnia que diuitemiora sunt bona meliora esse his que sunt temporis breuitate stricta: at si melius ostendere vellemus non esse inuidiam qui sapiens est dicimus. Inuidus est qui meret aliena felicitate: si autem sapiens est queque felicitas aliena perit. Id est igitur inuidus sapiens hoc maxime propositio argumentationi non videtur inclusa: sed extrinsecus posita. syllogismo tamen vires ministrat. Hec vero est quorum diuersa sunt diffinitiones: diuersas esse substantias. quod quis igitur vel Aristoteles greca vel nostra ab Aristotele translata topica spererit. has illic propositiones locos suadet nuncupari: que se maxime atque vides. et vel per se necessarie vel per se probabiles ac note. Sed quoniam has propositiones plures: ac pene innumerabiles esse necesse est: restat adhuc quo amplius ratione speculationis ascendat. Possumus. n. diligentem tractatum considerationis adhibito: omnium maximarum atque vides propositionum differentias perpendere: atque innumerabilem maximarum propositionum ac per se notarum multitudinem: in paucas atque vides colligere differentias: et ut alias dicamus in diffinitione consistere alias in genere atque alias alio modo quod paulo post aptius demonstrabo. Ois igitur maxime propositiones: queque sub diffinitionis vel generis ratione cadunt vno diffinitionis nomine continerentur. Et sic ille reliquarum propositionum loci esse dicebatur: quod eas intra suum ambitum contineret: ita ipsarum maximarum atque vides propositionum: que minorum propositionum locos esse per dixerimus: ille differentie: et si non viderentur quadam velut imagine loci esse videbuntur: in quibus fuerit convenienti ratione reducte. Sed iste locorum. id est propositionum maximarum dicitur que etiam ipsos locos nominamus: possunt subiectarum propositionum esse generis nuncupari. Nam dicitur continentes et generis coniter possunt videri ut irrationale cum a rationali velut diuisibili diuisa diffideat tamen eque vel ceteris: et diuisa specifica est: et ad eos locum generis tenet. Namque animal irrationale equi generis est. Ita est in maximis propositionibus. Nam que alie sunt ex toto alie ex partibus inter se comparata differentie diuisibiles sunt. ad ipsas vero maximas propositiones differentiarum continentes vel ut generis loco sunt. Namque propositio ex toto veniens generis est id ipsum quod vocatur ex toto. Item propositionis a partibus ducte: queque note atque manifeste generis est: quod a partibus et cetera differentie earum propositionum que cum sint maxime

eisdē vident̄ includi velut q̄dā ḡnā sint. Que vō sint
 be differentie paulo posterius differā. De his igitur
 nunc locis tractare Tullius instituit: q̄ maxias ppo
 sitiones q̄s sup̄ius dixim⁹. i. p se notas atq̄ vles p̄ti
 nent: atq̄ includūt. Hi vō sūt maximaz differentie p
 positionū. De vlium igit̄ enūciationū: p seq̄ notaz
 differentis differit ut sit integrale loc⁹ argumētū sedes
 Mā si argumētū oē p ppositiones ad cōclusionē vsq̄
 pducit: Oēs vō reliq̄ ppositiones ad p̄ia maximaz
 ppositione p̄tinent ip̄aq̄ p̄ia ac maxia p̄pō: tū ē ps
 argumentationis. i. syllogismi: tū extra posita argu
 mētatiō vires ministrat: vt vtroq̄ mō qm̄ pficit ar
 gumētū: ps argumentationis quedā eē videat̄: non est
 dubiū qn̄ be differentie: q̄ ppositiones maxias conti
 nent: eedē oēs etiam p̄tineāt argumentatiōes: vt ma
 ximaz ppositionū differentie iure loci argumētōꝝ ⁊
 q̄si q̄dā vltime sedes esse videat̄. Mā ex his quattuor
 significatiōibus appellationū duarū argumentatio
 nis. s. atq̄ argumētū vnāquālibet eē necesse ē Aut. n.
 elocutio ⁊ p̄tertio ip̄a ppositionū cū maxias p̄positō
 nibus: vel ex syllogismi posit⁹ vel in eodē inclusis: ar
 gumentatio vocat̄. Argumentū vō mens ⁊ sn̄ia syllo
 gismi aut elocutio rōcinationis cū maxias p̄positio
 nib⁹ ⁊ sentētia syllogismi argumētū esse dicet̄: vt idē
 sit argumētū qd̄ argumentatio Aut argumentatio
 quidē vocabit̄ tota p̄tertio syllogismi cū sn̄ia h̄ argu
 mētū maxia p̄positio aut integer rōcinationis ordo
 p̄ter maxias ppositiones argumentatio dicet̄ sn̄ia
 vō argumētatiōis argumētū. Reliq̄ vō maxia p̄pō lo
 c⁹. S; cū h̄ ita sint siue qs̄ ipsaz ppositionū p̄tertio
 nē. ⁊ vsq̄ ad cōclusionē p̄tinuū ductū: cū maxia ppo
 sitione vel extra posita vel ppositioni rōcinationis
 inclusa: argumentatiōē vocare velit: argumētū vō
 sn̄iam: mentēq̄ rōcinationis: nibiloīnus locos intellis
 gimus maxiaz ppositionū differentia: siue qs̄ rōci
 nationis totius vni atq̄ sn̄iam totā cū maxia p̄posi
 tione: vel intra: vel extra posita argumētationem si l
 ⁊ argumētū vocet̄ n̄ est dubiū qn̄ totius rōcinationis
 locus ille sit qui est maxime ppositionis d̄ria: p̄tinet.
 enī maxiaz ppositionē in q̄ p̄positiōes ceterē: p̄tine
 tur. Siue argumentatiōē qdē totā rōcinationis cō
 textionem vocari placeat. Argumētū vō maxiaz p
 pōnē: rursus recte locus putabit̄ maxie p̄pōnis diffe
 rētia: q̄ argumētū claudit ⁊ p̄tinet q̄ si argumētū qdē
 sensus ip̄e toti⁹ rōcinationis intelligat̄ argumētatio
 vō integra rōcinationis platio extra vō ⁊ ab vtrifq̄
 diuersū valens velut loc⁹ quidā p̄sideret̄ maxia p̄pō
 sic quoq̄ maxiaz d̄rie p̄pōnum: loci esse videbūt̄: nā
 cū d̄ria ip̄a maxia p̄positiōē p̄tineat eiusq̄ sit lo
 cus: maxia vō p̄pō argumentationi vel argumento
 vires ministrat: non est dubium qn̄ ea toti⁹ argumen
 to loc⁹ eē videat̄: qd̄ totū intra maxime p̄pōnis ābi
 tū claudit. Demōstratū igit̄ est q̄ sint argumentorū
 sedes. i. vbi argumēta claudunt̄. he sūt aut̄ maxiaz
 p̄pōnum d̄rie: q̄ vocat̄ loci quid̄ ē argumētū qm̄ est
 rei dubie faciēs fides q̄ sit vō res dubia. i. ps altera
 q̄nis qd̄ sit qd̄. i. dabitabilis p̄pō. qd̄ sit simplex p̄pō
 .i. enūciatio. q̄ p̄dicato ac subo termino p̄tineat: vtz
 falsiue designans. q̄ oīa mēnisse oꝝ. Maxiaz. n. pro
 positionū d̄rie q̄s locos esse prediximus: ab his ducū
 tur terminis: q̄ prius i p̄pōne sunt posterius in q̄one
 p̄siderant̄ p̄dicato. s. atq̄ subo. Ex his etiā q̄ superi⁹
 dicta sūt qd̄ dist̄t̄ topica Cicerōis atq̄ arif. apparuit
 arif. nāq̄ de maxias p̄positiōib⁹ differit has. n. locos
 argumentorū esse posuit: vt nos quoq̄ supra retulim⁹

Tullius vō locos non maxias ppositiones: h̄ cap: con
 tinentes differentias vocat ac de his docere cōtēdit.
Sed ex his locis in q̄bus argumēta inclusa sunt
 alii in eoispo de quo agitur berent. alii assumuntur
 extrinsecus: in ipso: tū ex toto: tū ex partibus eius:
 tū ex nota: tū ex his rebus que quodā mō afficē sunt
 ad id de quo q̄ritur. Extrinsecus autem ea dicun
 tur: que absūt longeq̄. disuncta sunt:
C Post diffinitiones loci atq̄ argumētū facit plenissi
 mā diuisionē locorū. ac p̄mū qm̄ oīs diuifio cuncta oꝝ
 amplecti: nec sup̄flūū quicq̄ interpōere: nec omitte
 re: qd̄ sit necessarium id. M. Tulli⁹ p̄posita diuifio de
 p̄fecit: di. Ex his locis in quibus argumēta inclusa sūt
 Alios in eoispo: de quo agit̄ berere alios extrinsecus
 assūi: nihil. n. huic diuifioi posse videt̄ addi vel minui
 qm̄ quidem breuiter cūcta cōplectit̄. Argumentorū.
 n. loci q̄nq̄ sumūt̄ aut in ipso de quo agit̄ beret̄: aut
 minse. Id aut̄ minse extrinsec⁹ positos eē designat.
 q̄ si inter id qd̄ dicimus in ipso de quo agit̄ berere ar
 gumentorū locos: ⁊ si berere in ipso nihil est medium
 Inter affirmationē. n. atq̄ negationē nulla est medie
 tas. Cūq̄ i ipso de quo agit̄ si beret̄ locū argumētū id
 sit extrinsecus assumi dubiū si est qn̄ nihil intersit me
 diū iter ea argumēta: quorū in ipso beret̄ loci de quo
 agit̄: ⁊ ea quorū extrinsecus assumūtur. h̄ qd̄ ipm̄ sit
 de quo agit̄ facili⁹ explanatio ē si eorū q̄ p̄ dicta sūt
 mēnerimus. Mā cū de q̄one loqr̄tur eadē dixim⁹ eē
 q̄onem: q̄ eēt dubitabil p̄pō. S; qm̄ p̄pō subo p̄dica
 toq̄ p̄staret: q̄onem quoq̄ dixim⁹ subo p̄dicatoq̄ cō
 iūgi. p̄dicatū igit̄ vel subm̄ h̄ est ip̄s de quo agit̄.
 Mā cū de alterutra q̄onis pte dubitet̄: id in hac ābi
 guitate q̄rit̄ vtz p̄dicat⁹ termin⁹ icē subo videt̄: an
 minse. Mā cū oīs qd̄ i affirmationē negationēq̄ diui
 dat̄: si p̄dicat⁹ subo inē sit ex eo vā affirmatio. si n̄ in
 est sit vā negō. S; in q̄onib⁹ disceptādis alter affir
 mationē. alter negatōes tuct̄. id ē alter p̄dicatū icēse
 s̄biecto. alter si icēse defēdit. Qd̄ vō ex alterutra pte
 defēdit: hoc ē ip̄s de quo agit̄. Ip̄s igit̄ ē p̄dicat⁹ ter
 minus vel subiect⁹: de q̄ agit̄: atq̄ vt id exēplo clar
 i⁹ fiat. Sit qd̄: an verres furtū fecerit. h̄ Verres sub
 iectū ē furtū facere p̄dicatū. q̄ si furtū. Verri q̄iūgi
 tur: idq̄ argumētatiōib⁹ p̄probat̄: q̄onis affirmatio
 dem̄fata ē. Si furtū a Verre seiungit̄: q̄onis rursus
 negatio p̄probat̄. Ip̄s itaq̄ de quo agit̄ nihil est nisi
 vterq̄ eorū termin⁹ q̄ i q̄one p̄pōit̄: siue p̄dicat⁹: siue
 ēt subiectus. Qui quidez termini p se argumēta esse
 non possunt neq̄ vō p se argumēta p̄stare. si enim
 ipsi vt sūt argumēta eē possent: vel argumētōꝝ p̄sta
 re materiā: nullā i q̄one liqr̄et dubitationē h̄qm̄ d̄ipif
 adhuc i q̄one dubitat̄: an eorū possit eē rata p̄iunctio
 ipsi qdē neq̄ p se argumēta eē nec p se argumēta p̄
 stare poterūt ea vō q̄ in ipsis insūt. vel extrinsec⁹ po
 sita sūt argumentorū copiā subministrāt. Mā q̄ Cictō
 rinus q̄rit: ⁊ lati⁹ explicat: ne cōmemoratione qdē mi
 hi dignū v̄. Querit. n. qd̄ ip̄a d̄ quo agit̄: an habeat
 locū qd̄ minse oportuit: vt dem̄ ē loc⁹ d̄ q̄ nec agim⁹
 nō cuiusq̄ rei loc⁹ est: h̄ argumētū argumētū vō rō rei
 dubie faciēs fidē res vō dubia ps q̄nis. q̄ si argumē
 tū qd̄ vel ps q̄nis eē si p̄t: loc⁹ vō de quo agim⁹ ar
 gumētū ē loc⁹ si ē dubiū qn̄ loc⁹ q̄nis eē si possit. am
 pli⁹ Oīs qd̄ dubitabil ē argumētū vō oē q̄nis purgat
 ābiguū Mō ē igit̄ idē argumētū qd̄ qd̄: h̄ loci argumē
 torū sūt loci si sūt igit̄ q̄ois. Mōc igit̄ p̄missō intelliga
 gam⁹ ipm̄ de quo agit̄ quēlibz terminū i q̄one p̄po
 t

In topicorum ciceronis commentariorum lib. i.

fitum: siue predicatum: siue subiectum: quod cum per se res sint ipsi quidem argumentum esse non possunt. breuiter autem in se quedam possunt: si quibus argumenta sint collocata: et quae sedes argumentorum esse intelligantur. Quae quidem cum terminis his de quibus agitur: inherere videantur. nondum tamen sunt argumenta. sed quasi iam argumenta complectentes loci: et velut naturali sede condentes. Idem de his locis quae extrinsecus assumuntur: dicendum est: ipsi namque positi sunt exterius et quodammodo a propositis terminis ablegati: et res quaedam sunt: sed intra se argumentorum copiam claudunt: atque ut breui sententia colligatur: ipsi de quo agitur nihil est aliud nisi quibus in quodone terminus collocatus. Idem argumenta esse non possunt: neque ab his trahi aliquid argumentum: Quo fit ut termini ipsi quae in quodone sunt positi: nec argumenta: nec loci sint: sed tres res. Rursus ea quae in his herent: de quibus agitur: ipsa quaedam res esse manifestum est: sed claudunt in se argumentorum copiam: ut cum ex his sumi aliquid oporteat argumentum: locorum vice fungantur. Itaque si quis per se ea speculetur: res sunt. si quis ab his aliquid argumentum querat adducere: loci sunt. Et contra quaedam de principalibus ac maximis locis haec dicta sunt. Idem vero sunt quae in ipsis de quibus agitur herent: vel quae assumuntur extrinsecus. Ut igitur faciat plenam locorum diuisionem quos simpliciter ac maxime posuit locos: eosdem velut si quaedam species resecat. dicens. In ipso tamen ex toto: tamen ex partibus eius: tamen ex nota: tamen ex his rebus quae quodammodo affecte sunt ad id de quo quodammodo queritur. locorum quae in ipso sunt de quo agitur constituti. Quattuor partium facta diuisionem est. bi quippe quae in ipso de quo agitur: herent vel ex toto eo de quo agitur termino: vel ex partibus eius enumerationem: vel ex notis vel ex affectibus intelliguntur existere. Id ita esse breui ratione firmabitur. Necessarium est. n. quolibet eorum terminorum quae in quodone sunt collocati: et definitiones habere proprias: et partes: et nomina et ad res alias quaedam relationem coniungi ac referri. ergo ex toto locus quod dicitur is est: quotiens argumentum ex alicuius definitionem termini quae est in quodone tractatur: siue subiecti: siue praedicati. Ex partibus vero enumerationem quotiens ab eius termini partibus quae in quodone posita est ducitur argumentum. A nota vero quotiens ab eiusdem termini vocabulo nascitur argumentum. Ab affectibus vero quotiens ab his quae ad propositum terminum relationem aliam reducuntur: argumentatio perficitur. Quorum similitudines omnes posterius explicabo quoniam ea quae super his rebus declarandis. Cicero posuit exempla tractauero: Nunc illud est considerandum: Aut enim Tullius ex his locis quae in quibus argumenta inclusa sunt. Alios in eo ipso de quo agitur herere: alios extrinsecus assumi: quod ita demum videtur: tamquam si diuersi sint loci. quae in his de quibus agitur herent: et ipsi in illud de quo agitur. Nihil. n. in seipso herere potest ac per hoc quod in aliquo heret: ab eo in quo heret diuersum est. quod si loci sunt aliqui quae in his herent de quibus agitur: si est dubium quin bi loci ab his de quibus agitur: sint diuersi. Rursus cum dicit in ipso: tamen ex toto: tamen ex partibus eius. tanquam non de diuersis loquitur. Ita ait in ipso locos esse: tamen ex toto: tamen ex partibus: tamen ex nota. Quasi vero aliud sit ipsum quod totum: aut aliud ipsum quod omnes vndique eius partes. Unaqueque. n. res idem est quod totum. Idem namque est Roma quod tota ciuitas. Rursus idem est unaqueque res quod eius singulae partes in unum reducte. velut idem est homo quod caput: torax: venter: ac pedes: ceteraque in unum partes coniuncte: atque copulate. Quod igitur tamquam de diuersis primum locum est: cum locos herere in his terminis de quibus agitur dixit. Idem autem velut de eisdem loquitur. cum in ipso locos tamen ex toto: tamen ex partibus esse proponat. Nihil. n. differt dicere in ipso: tamen ex toto: tamen ex partibus quod si ita dixisset in ipso: tamen ex ipso. Nam si idem est ipsum quod totum ac partes: idem est dicere in ipso herere locum ex toto

aut ex partibus: quod in ipso herere locum qui est ex ipso: quod ne intelligi quidem potest: quemadmodum in ipso herere possit: quod ipsum est: cum nihil sibi hereat: ut superius ex praedictis: Sed quemadmodum paulo ante exposui: unaqueque res cum et definitionem habeat et partes: si proferamus quod sit definitionis vis: et quae partium. cuius abiguitatis nodus absoluitur. Est enim definitio coacte in se atque complicate rei explicatio. velut cum dicimus hominem esse animal rationale mortale. Nam id quod nomen breuiter. atque anguste designabat: id explicauit ac protulit: et per subalternas quodammodo partes definitio patefecit. Alium igitur necesse est esse intellectum rei: quod complicata est: in eo quod sibi met coacta atque in unum redacta est: alium eiusdem rei explicata atque differta. in eo quod expedita atque diffusa est. nam et si idem definitio quod nomen significat. Illud tamen ipsum quod nomen anguste confuseque designat: apertius definitio differit: ac patefacit. Recte igitur aliud quiddam est ipsum: aliud eius definitio: et si unum idemque est vtriusque subiectum. Ut enim dictum est ipsum singulum est definitio ipsius singuli per partes distributio: atque sententiarum ratio. Partes autem nunc subalternas dico: non quae magnitudinem iungant: sed quae appetant rationemque substantiae. Sed quod in definitione demum est secundum eas partes: quae subalternas iungunt: id in partibus intelligendum est: quae magnitudinem copulant: vel ut domus quae fundamentum: partibus: tectoque coniungitur. Nam cum ea nihil sit aliud nisi quod partibus copulatur: ipsa tamen vna quaedam est atque coniuncta. partitio vero eius per quaedam membra distributio est atque ideo licet unum sit: quod ipsum est: et quod sunt partes vndique confluentes: non tamen eundem necesse est habere intellectum: cum ipse integre consideratur: et cum in partes ipsas quibus iunctus est: distribuitur. Ex nota vero locus apertissime ab eo termino diuersus est qui in definitione est constitutus. Quis. n. dicat: id esse cuiuslibet rei vocabulum quod res ipsa est: quae definitio. Ea vero quae ad id de quo agitur affecta sunt: et si extra posita videntur terminum tamen in quaestione propositum velut e regione respiciunt: quae in multis secari necesse est partes. Omnes enim res: id quod est unum est: multa vero sibi met retinet ad iuncta quae hoc ab his quae omnino extrinsecus sunt: distemper intelliguntur: quod ea quae affecta sunt: in relatione sunt posita: ut post et ipsa: propositio: et exemplorum ratio monstrabit. Ea vero quae sunt extrinsecus in nulla relatione sunt constituta: atque idem haec extrinsecus solum. Illa vero affecta sunt nuncupata: his enim aliqua quodammodo cognationem ad id ad quod reducitur: id quod refertur ad aliquid. Sed omnes fere hos locos quos nunc simplices atque diuisos posui: posteriore tractatu diuidit. ut nunc quoque eos locos quae in ipso sunt: distribuit: cum alios ex toto hereri proponit: alios ex partibus: alios ex nota: alios ex affectibus. affectaque ipsa suis partibus secat: extrinsecus vero locum in testimonio positus esse confirmat. testimonium vero viz in auctoritate constituit. auctoritate vero deducit in proprias partes. sed haec in posteriore tractatu. Nunc vero eos simplices atque diuisos locos proponit: et veluti simplicibus subdit exempla. Restat autem nunc unum quod videtur esse quodammodo an bi loci quae in locos alios diuidunt: eorum quos intra se continent: locorum loci esse possunt. ut eorum quae sunt ex toto. ex partibus. ex nota: ex affectibus: is vnus quaedam quasi locus sit: quod est in ipso: nihil quod praesens effecerunt: locorum locos putare fieri. n. potest: ut locus amplior intra semet angustiores contineat locos: velut in puincia ciuitates. sed nunc similitudo non queritur. Locum. n. ex quo ducitur. i. in quo argumentum est positum: quod si loci locus esse possit: et is quod est in ipso de quo agitur: eos quae sunt ex toto vel ex partibus: vel ex nota: vel ex affectibus

et: velut quā loc' includeret. si eēt ex toto: ex partibus ex
 nō: ex affectu loci. si argumēta quā i eo hererēt loco: q
 i ipso d q' agit termino eē p'dict' ē: si igit' loc' eē pot' it lo
 ci: si velut g'na q'dā i spēs: ita nūc sit diuisio locoꝝ: nec
 hoc supi' dictis videat eē d'iu: cū r' mar'as ppōes: r
 eaz' d'rias p'tinētes cōi noīe appellauim' locos. nam
 maxime ppōnes lz eo ipso q' maxie sit: includāt cete
 ras: r vocētur loci: tñ q' sunt notissime p'it reb' du
 bis eē argumēta. Jure igit' eaz' d'rie loci noīant: q' i
 locoꝝ spēs aliter sese bz: q' p'ius argumēta eē nō pos
 sunt. nā i ipso loc' velut i spēs q'dā diuidit i eos q' sūt
 ex toto ex partibus ex nota ex affectis. vñ q'sqz. n. boꝝ lo
 coꝝ p'mi loci itegꝝ videt' ferre vocabulū. nā vt hōes
 alal dicim' iteqz equū: atqz bouē: alalia nūcupam' sic
 is loc' q' ex toto ē: in ipso eē d'r: iteqz q' ex partibus ac no
 ta: atqz ex affectis i ipso sūt. si ex bis argumēta q'dē du
 ci possibile ē: ipsa vō argumēta vt sint fieri neqz.

Sed ad id totū de quo differitur: cum definitio
 adhibetur: quasi inuolutum euoluitur id de quo q
 ritur. Eius argumēti talis est formula. Jus civile
 est equitas constituta his: qui eiusdem ciuitatis sūt
 ad res suas obtinēdas. Eius autem equitatis vti
 lis cognitio est. Utilis ergo est iuris civilis scia.

C Post locorum bisariam diuisiones in ipso. s. de quo
 agit: r extrinsec' positoꝝ partit' est eū locū qui est i
 ipso in q'tuor mēbra. i. a toto a partiu' enumeratiōe:
 a nota ab affectis. Nūc igit' antea q' diuidat eū locū
 quē ab affectis eē p'posuit: superior' triū quos in p'lo
 inter tractatu minime diuisurus ē: sed idiuiduos reli
 cturus exēpla supponit. Hi vō sunt a toto: a partibus:
 a nota: ac de eo quidē loco qui est a toto ita disputat.
 Tū inquit dicim' a toto locū argumēti qñ totū illud
 qd in qōne positū est: diffinitione cōplectimur: q' dif
 finitio rei dubie d q' agit: facit fidē. Sz diffinitio oīs
 vt supius quoqz dcm' ē: id qd noīe inuolute designat:
 euoluit r explicat: atqz iō nō termin' qui in diffinitio
 ne ponit: si q' in ipso sūt possūt argumētis p'stare ma
 teriā. Sūt at i vno p'pe diffinitiones. Diffinitio. n. est
 oratio sōaz vniuscuiusqz significās: q' si ab vnaquaqz
 re p'pa sba si recedit: ne diffinitio qdē recedit: ē ergo
 definitio in ipso termino: de quo agit: q' definitio totū
 terminū necesse ē cōp'endat: neqz. n. p'tē sbe: si toti'
 termini sōam monstrat. Sz qōnā ex ea diffinitioe si
 des sit rei dubie: trahit' ex diffōne argumētū que de
 finitio in ipso termino ē: de quo agit: r eius termini to
 tū est. Itaqz argumētus qd a diffinitioe ducit: ab eo
 ducit loco: qui in ipso termino ē: q' in qōne ē collocat'.
 Sed quā multi loci sunt i ipso: hic locus a toto ē. Dif
 finitio. n. totū terminū cōp'endit: atqz id qd suolute
 noīe significabat: euoluit atqz apit eius argumēti ta
 lis est formula. Jus civile est equitas cōstituta his q
 eiusdē ciuitatis sūt ad res suas obtinēdas: ei' aut eq
 tat' vtil' ē cognitio: vtil' est ergo iur' civilis scia. Est
 .n. qd: an iuris civilis scia sit vtilis: hic igit' ius ciuis
 le supponit: vtilis scia p'dicat. Querit' q' an id qd pre
 dicat: vere possit adherere subiecto. Ip'm igit' ius ciuis
 ile non potero ad argumētū vocare: de eo. n. qd cō
 stituta est: respicio igit' quid ei esset insituz: video q
 oīs diffinitio ab eo non seingitur cuius est diffinitio
 ne a iure ciuili quidem propiaz diffinitione posse se
 iungi. Diffinitio igitur ius civile: ac dico ius civile ē eq
 tas cōstituta his qui eiusdē ciuitatis sunt: ad res suas
 obtinēdas. post hec considero num hec definitio res
 liquo termino vtili scie possit esse p'incta. i. an equitas

cōstituta his qui eiusdem ciuitatis sunt: ad res suas
 obtinēdas: vtilis scia sit: video esse utilē sciaz dicte
 superi' equitatis. Cōcludo itaqz igit' iuris civilis scia
 vtilis est. hoc igitur argumētū est ex eo loco q' ē i ipso
 hoc est in iure ciuili qui terminus in qōne est constitu
 tus: hic vocatur a diffinitione: que diffinitio qōnū to
 tū est argumētū est a toto. Omnis aut locus a toto
 in ipso est. Nec nos vlla dubitatio perturbet: q' ius ci
 uile. r rursus scia vtilis. Quedā sunt orationes quas
 vt terminos collocamus. Non enim omnis terminus
 simplici orationis parte p'ferit: sed aliquotiens ora
 tiones integre in terminis constituuntur. In hac igit
 tur argumentatione maxime ac p'positio per se no
 ta est ea: per quam intelligimus omnia que diffinitio
 ni alicuius coniunguntur: ipsa quoqz illis quoꝝ defini
 tio est: ex necessitate copulari. Sequit' eniz cū diffini
 tio iuris civilis vtili scientie possit adiungi: tuz quoqz
 iuri ciuili vtilem scientiam posse copulari est igit' hoc
 argumentum tractum ab eo loco qui est in ipso. Oīs
 eniz diffinitio in eo termino est quē diffinit. Eoz aut
 locoꝝ qui i ipso sunt: est a toto. Oīs. n. diffinitio totū
 monstrat: atqz aperit. Maxima ppō: qd aliquoꝝ dif
 finitio iungit: eisdē necessario ea q' diffiniūt aptāt.

Tū p'tiū enūeratio: q' tractat' hoc mō. Si neqz cē
 su neqz vidicta neqz testō liber factus est. Non est
 liber: neqz vlla ē eaz' rez. non est igitur liber.

Sit questio vtrum aliquis quē seruū esse constiterit
 sit liber. faciēdi liberi tres sunt partes: vna qdē vt cē
 su liber sit: censebantur enim antiquitus soli ciues rō
 mani. Siquis ergo consentiente vel iubente domi
 no nomen detulisset in censum: ciuis romanus fiebat
 r seruitutis vinculo soluebatur: atqz hoc erat cēsu fie
 ri liberum per consensum domini: nomen in censum
 deferre: r effici ciuem romanum. Erat etiam pars al
 tera adipiscende libertatis: que vindicta vocabatur:
 vindicta vero est virgula quedam: quam licet manu
 mittendi serui capiti imponens: eundem seruū in li
 bertatem vindicabat: dicens quedam verba sollem
 nia: atqz ideo illa virgula vindicta vocabatur. Illa ē
 pars faciēdi liberi est: siquis suprema voluntate i te
 stamenti serie seruū suū liberū scripserit. Que
 questioū partes sunt liberi faciēdi: si quis aliquem
 quē seruū fuisse constiterit: monstrare velit non esse
 liberū factum: dicet si neqz censu neqz vindicta: ne
 qz testamento liber factus est. non est liber. At nulla
 earū parte liber factus est. Non est igitur liber. Si
 enim omnis partes a qualibet illa re abiunxeris: totū
 necessario separasti. Nam cum totū in suis partibus
 constet: si quid nulla cuiuslibet parte coniūgitur: a to
 to etiam segregat': partes autem duobus dicim' mo
 dis: vel species: vel mēbra. Spēs est q' nomē totius in
 tegrū capit velut homo atqz equus animalis: vtraqz
 enim per se integro nomine animalia nūcupāt. Est
 enim hō alal. r rursus equus animal. Item membra
 sunt que cū totū efficiāt: cōiuncta totius capiunt nos
 men: singula vō nullo modo: vt cū fundamētū: parie
 tes: r tecta: dom' membra sint simul oīa domus dici
 tur. fūdāmēta vō sola dom' vocabulo minse nūcupā
 tur neqz parietes: neqz tecta. In his igit' que spēs sūt
 qōnū nomen totius integrū capiūt. nisi sigillat' oēs
 partes ab eo de quo dubitat' abiunxeris: non possis
 totum abesse monstrare. Dictū est. n. vñāquāqz par
 tē totius vocabulum itegꝝ capere: At quā faciēdi li
 beri tres sūt spēs: census: vindicta: testamētū: si q'si

In Topicorum Cicero. Commentario. lib. ii.

bet duas remoueris: vna tñ pmanferit: libez: necessa-
rio pntebere. Sine. n. censu tñ: siue vidicta: siue testa-
mento sit liber factus: libez: eē cōstat. g. i. bis nisi oēs
spēs semoueris: non potes destruere qd in questione
ppositū est. At si affirmare velis: atq; astruere: suffi-
cit tñ vnāquālibet spēs demonstrare: vt si velis ofide-
re libez: sat est: vt mōstrēs aut vindicta: aut cēsu: tes-
tamentoue libez: scñ: qd si destruere velis nō suffi-
cit ofidere: aut censu: aut vindicta: aut testō libez: nō
esse scñ. S; nullo mō eoz: modoz: ad libertatē venis-
se. Itaq; i. bis ptiibus q spēs sunt: si destruere velis:
cū: tis vtēdū est: si astruere vna sufficiat. At vō be p-
tes q sunt mēbra: dūo mō sunt: si destruere velis: sat
erit vnaz seiungas. si astruere: cuncta adesse necessa-
rio cōprobabis. nā si velis ofidere nō esse domū: suf-
ficiat vt aut fundamēta nō eē dicas: aut parietes: aut
tectā. nā quicqd hoz: defuerit: domus nō pōt appella-
ri. At si velis ofidere domū esse: nisi cūcta in vnū cō-
iungas id qd pponis: nō valebis astruere. Oēs vō
hi loci a ptiuz enumeratiōe ducūt: q; in bis ptiib; q
spēs sūt: cuncte ptes enūerant: vt destruas. Qd ē igitur
in pposito Liceronis exēplo argumētū a ptiū enu-
meratiōe deducti: An is quē seruū fuisse pstitit: liber
sit is quē pū fuisse pstitit: subiectus ē terminus. liber
vō pdicat. neutz igitur eoz terminū ad argumētū du-
cere poterim: de qb; n. dubitat: ipsi fidē dubitatiōi
facere si possūt: video igitur qd i altero eoz sit. qm vō
ptes oīs i eo sūt: cui ptes sūt: qm qz libertas data hz
p ptes: sumo eas atq; dinumero: z regro an vlla
eaz: ptiū videat esse subiecto: s; nulla inest. Cōcludā
igitur nō eē libez. Cū māifestū demonstrat: nō solū ab
eo termino q subiectus ē: argumēta sumi posse: vō et
ab eo q pdicat. Mā pus exēplū quo demonstrabat.
Juris civilis sciaz eē vt ille: ius civile qd subiectū erat
diffiniuit: ductūq; ide argumētū rei dubie fecit fidē.
Iūc vō libtat; ptes enumerant: qui ē terminus pdi-
cat. Est igitur vt dcm ē qd: An quē seruū esse cōsti-
terit: liber sit: Terminus is quidē quē seruū esse pstiti-
rit subiectus est pdicatus vō liber: in ipso. i. i. predicato
ptes sunt que enumerant: a qua enumeratiōe dū tra-
bitur argumētū: sit argumētū i ipso ex ptiū enume-
ratiōe. Māria ppō cui ptiū nihil rei pposite copu-
latū est: ei ne totū quidē eē pōt cōiunctū. Iūc videt
eē dubitādū: nū locus a toto: atq; a ptiū idē sit: cum
oēs ptes totū faciāt: si cōiungant. Sed rñdebitur: cū
sit argumētū ab enumeratiōe ptiuz: totū diuidit nō
cōiūgit: diuidēdo. n. argumētatio pcedit. Mā q quis
ptes cuiuslibet sūperit: eo ipso: qz pte sūperit rē vō
esse partitus. Qui vō rē diuidit: dissipat: poti; qz cō-
ficiat totuz s; restare adhuc abiguitas pōt nō diffini-
tio quoq; suolūtā noīl significatiōē explicat p qdā
substācialiū ptiū enumeratiōē: Enumeratiō vō par-
tius qdā ipsaz: a se ptiū dissipatiō est. S; aliud ē rei
ptes enumerare: aliud diffinitionis. Mā rei ptes ea-
re cuius ptes sūt semp miores sūt vt caput: vel torax
vel cetera mēbra toto hōie: ptes vero diffinitionis to-
ta re q diffinit: si hales sūt pbāt eē maiores vt asal
hōie maior est. Itēq; rōnale mortale eundē hōiem:
velut maiora ptiū: z sūt singule ptes diffinitōis ei;
q est asal rōnale mortale. Partitio igitur sumit ptes
rei qz ptiū semp miores. Que vō sumit diffinitio:
vna sūt p se tota qz z ptiū diffinitio: qzuis posita i
diffinitōe ptes hāt: vt i bis q superi; exēpla pposui:
facile intelligi pōt. Cū māifestū est locū a toto: q dif-
finitōis est: z locū a ptiuz enūeratiōe esse diuersos.

Cū notatio: cū ex verbi vi argumētū aliqd elicit
hoc modo cū lex. Eliafantia assiduo vidicē assiduū
esse iubet. Locupletē iubet locupleti. Locuplex ē
assiduus vt ait elius appellatus ab ere dando.

Certi; eoz: q in ipso sūt loc; a notatiōe ē cōstitutus.
Notatio ē qdā noīl iterptatio. Mōmē vō sp in ipso ē
Ut. n. diffinitio id q in noīe suolūtē declarat expedit
atq; diffūdit: ita et nomē id qd a diffinitōe euolūtē
dī: suolūtē cōfūseq; designat. q si diffinitio i ipso ē: no-
mē quoq; i ipso eē de q; agit: nō pōt dubitari. Ex no-
tatiōe at loc; vocat; ē: qz nomē oēs rē notat atq; signi-
ficat. Vider igitur ē q alteri; cāz suscipit vindicādā: ve-
luti quos nūc pcuratores vocam;. Lex igitur eliafantia
assiduo vidicē assiduū esse iube. Queritur vtrum
cū lex eliafātia vidicē velit eē assiduo assiduū: locuple-
tē velit locupleti. Iūc igitur subiectus qdē terminus ē: lex
eliafantia vidicē volens assiduo assiduū: pdicat; vō
locupletē locupleti ipsos igitur terminos nō potero ad
fidē qōnis adducere. De ipis. n. de qb; abigit; nulli
effici fides pōt. Quero igitur qd i ipso; altero sit: ac vi-
deo vnū eoz terminuz eē legē eliafātiā. q assiduū as-
siduo vidicē eē decernat. i. subiectū hui; oīonis iterp-
tor pte: q ē assiduū qd. n. ē assiduū aliud nisi asse; dās.
asse; vō dat nisi locuplex si pōt. assiduū igitur locuplex
ē. Cū igitur lex eliafātia assiduo vidicē assiduuz eē cō-
stituat: locupletē iubet locupleti: assiduus quippe est
locuples a dādo ere notatus. Argumētū igitur hoc tra-
ctū ē ex eo loco: q est in ipso. i. a noīl iterptatiōe. no-
mē. n. i ipso illo est: cui; nomen est: cui; iterptatio no-
tatio nūcupat. S; ab huius iterptatiōe factū ē ar-
gumētū. Igitur hoc argumētū ex eo loco est q ē in ipso
.i. a noīe: z eoz qui in ipso sūt: a notatiōe. i. a noīl in-
terptatiōe. Māria ppō ē. iterptatiōez noīl idē va-
lere q nomē. S; paulo cōfusi; a Licerōe dicta argu-
mētatio maximū pstat errozē. Ita. n. dici oportuit: as-
siduus ē q asse; dat: q vō asse; dat: locuplex ē assidu-
us igitur locuplex ē. Lex at eliafātia assiduū assiduo eē
vidicē iubet locupletē igitur locupleti vidicē eē pscris-
psit. Qd si ita dcm eēt: aptior argumentatio fuisset.
Tūc vō ita dixit. Cū lex eliafātia assiduo vidicē assiduuz
eē iubet: locupletē iubz locupleti zc. Subiungit:
vt ofideret locuplex eē assiduū hoc at tātūde valz
q ait legē eliafātiā assiduo assiduuz vindicē cū iubes-
ret esse: locupletē locupleti esse pcepisse: tāq; si dices-
ret q assiduū ē locuples ē. Misi. n. is q assiduus ē: locu-
plex sit: nō cōseq; vt cū lex eliafantia assiduo
vidicē eē iusserit locupletē z argumētū cōclusionē po-
rē posuit subiecti vō pbatiōē. Cōclusio nāq; ē: cum
lex eliafantia assiduuz assiduo vindicē velit eē: locuple-
tē iubet locupleti atq; hāc pmissit probatio vō ē assi-
duuz eē locupletē ab ere dādo notatus hāc stulit con-
clusiōi. Restat is loc; eoz q i ipso sunt q ducit ab affe-
ctis. Cui; expōnē: qm varia ē multiplexq; ei; diuisio
differam; ac pmi volūinis terminū hucusq; sistam;

Ciusdē Boetij i Topica Lice. Cōmētarioz li. scōs.

Nescius mi patrici: quin labor hic noster
quem te adhortante suscepimus: dum iu-
dicio mltitudinis iherite aut eleuat; aut
pmitur: facile varijs reprehēsiōib; mor-
deatur. Mā z illi quibus hoc totum dis-
serendi displicet genus velut supuacaneum studium
familiarī prauis mentibus cauillatiōe despiciū t. z q
maximū huius scie fructū putāt: sua ceteros segnitie
mentientes